

Enheten för inriktning av skydd mot olyckor
Magnus Olofsson
010-240 5382
Magnus.Olofsson@msb.se

Malung-Sälens kommun

För kännedom:
Länsstyrelsen Dalarnas län

Beslut angående kommunens skyldigheter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)

Beslut

Mot bakgrund av underlagen i ärendet förelägger Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) Malung-Sälens kommun att:

1. Färdigställa förteckning¹ över tillsynsobjekt som kommunen utifrån sin kunskap om lokala förhållanden ska identifiera och ha en planering för.
2. Uppvisa beslut och redovisning för hur kommunen ska uppnå förmåga att genomföra räddningsinsatser inom godtagbar tid och genomföra dem på ett effektivt sätt inom hela Sälenfjällen. Beslutet och redovisningen ska på en övergripande nivå innehålla uppgifter om resurser i form av personal och fordon samt fysisk placering av dessa resurser. Redovisningen ska också innehålla en tidplan för när olika åtgärder ska vara genomförda.

Avseende punkt 1 ska detta vara redovisat till MSB senast 1 december 2023. Avseende punkt 2 ska det redovisas till MSB senast 1 mars 2024.

Bakgrund

MSB tillskrev 2021-05-24 Malung-Sälens kommun avseende kommunens skyldigheter enligt LSO där MSB framförde att det fanns indikationer på brister avseende förebyggande brandskyddsarbete och förmåga att bedriva räddningsinsats i förhållande till riskbilden. MSB:s synpunkter avsåg bland annat information och rådgivning om brandskydd till den enskilde, omfattning av tillsyn över den enskildes brandskydd, responstid till räddningsinsatser i de sydvästra delarna av Sälenfjällen samt den samlade förmågan att genomföra mer omfattande räddningsinsatser i Sälenfjällen.

I ett förtydligande till målen i kommunens handlingsprogram som inkom till MSB 2022-09-26 framgår bland annat att Malung-Sälens kommun har en utbildningsplan för samtliga anställda i brandskydd där kommunala riskobjekt med lång insatstid prioriteras i utbildningsplaneringen. Vidare kommer utbildning erbjudas till enskilda där

¹ 4 § MSBFS 2021:8

räddningstjänstens insatstid är mer än 30 minuter och informationsträffar kommer att genomföras i områden med långa insatstider Slutligen kommer kommunens sotningsentreprenör få ett utökad uppdrag med att kontrollera brandvarnare i samband med sotning och brandskyddskontroller. Avseende kommunens tillsyn skriver kommunen att den med början i januari 2023 antagit en ny tillsynsplan i enlighet med de nya föreskrifterna² där målet är att genomföra 80 tillsyner per år. För uppgiften har avdelats 1,25 årsarbetskraft.

För att minska responstiderna i västra delen av Sälenfjällen och skapa förmåga till självständig insats i Sälenfjällen under en timmas tid med bland annat kontinuerlig rökdykning och vattenförsörjning har kommunen påbörjat en projektering av en ny brandstation som beräknas vara avslutad 1 november 2022. Den nya brandstationen planeras att tas i bruk 30 april 2025 och vara helt klar 1 oktober 2025.

Av svaren i årsuppföljningen för 2022 framgår att kommunen identifierat 307 objekt som omfattas av kriterierna i bilagan till tillsynsföreskriften³ men att kommunen inte identifierat något utifrån sin kunskap om lokala förhållanden⁴. Av rapporteringen framgår även att kommunen under 2022 påbörjat 94 tillsynsärenden och att kommunen har tillgång till sex anställda med adekvat utbildning för att genomföra tillsyn. Vidare framgår det av rapporteringen att det i kommunen finns ett flertal formaliserade samarbeten kring stärkt brandskydd för särskilt riskutsatta och att alla kommunal personal ska utbildas i brandskydd inom en treårsperiod.

I samband med tillsynsbesök i Malung den 28 mars 2023 framför MSB att tillsynsverksamheten i dagsläget bedrivs i tillräcklig omfattning och att kommunens arbete med information, utbildning till den enskilde och brandskydd i byggprocessen är ambitiöst. MSB påtalar dock att kommunen fortfarande inte identifierat andra objekt för tillsyn än de som omfattas bilagan i föreskriften och att det arbetet behöver genomföras under året. MSB påtalar också vikten av att nivån på det förebyggande brandskyddsarbetet upprätthålls över tid och inte blir en engångsatsning.

MSB framför vidare att huvudpunkten för besöket är beredskapen i de västra delarna av Sälenfjällen med anledning av omfattande etableringar kopplade till turistnäringen. MSB att den nuvarande förmågan är för svag framförallt i den västra delen av Sälenfjällen. Med etableringen av Första insatsperson i västra delen av kommunen har tiden till första insats nått en rimlig nivå men att tiden till att uppnå en tillräcklig förmåga vid större olyckor som kräver omfattande och tyngre resurser är för lång på hela Sälffällsområdet då det är långa tider till förstärkning från angränsande stationer. MSB menar att ärendet pågått under lång tid och att vidtagna utredningar i närtid nu behöver omsättas i kommunala beslut för att förbättra situationen.

² MSBFS 2021:8

³ 3 § MSBFS 2021:8

⁴ 3 § 2 st. MSBFS 2021:8

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Vid tillsynsbesöket uppgav kommunen att målsättningen är att följa den tidigare planeringen och att förslaget kommer behandlas vid nästa ordförandemöte. Kommunen har precis fått in ett anbud att ta ställning till och att rimligen det kan behandlas vid fullmäktigesammanträdet den 25 september 2023.

Av åtgärdsplan från Malung-Sälens kommun som inkom till MSB den 29 maj 2023 framgår att arbetet med projektering av ny brandstation pausats i maj 2023 och kommer tas upp senare då kommunledningen vill ha alternativa lösningar än den föreslagna att ta ställning till. Kommunen uppger att det för närvarande finns ett problem att rekrytera personal i de västra delarna av Sälensfjällen men att det problemet förhoppningsvis kommer att lösas när nya etableringar sker i området. I avvaktan på beslut om ny brandstation kommer kommunen under sommaren att upphandla två Fip-bilar utrustade med bland annat skärsläckare och klippverktyg som ska utgå från flygplatsen, Stöten och Hundfjället. Under sommaren kommer också rekrytering av personal som ska bemanna dessa fordon att ske. Planeringen är att de två fordonen och personalen ska vara verksamma 1 november 2023. Under våren och sommaren 2024 kommer motsvarande process att ske för att upphandla fordon och personal för en funktion med ett första-insats befäl.

MSB:s motivering till bedömning

Kommunens förebyggande verksamhet och tillsyn

Bakomliggande krav

Av det nationella målet om förebyggande verksamhet framgår att kommunerna ska planera och organisera verksamheten så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Här ska särskild vikt läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

I det förebyggande arbetet ska kommunen dels genom information, utbildning och rådgivning stödja den enskilde att uppfylla sina skyldigheter⁵. Dels ska kommunen bedriva tillsyn över att den enskilde följer lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen⁶. 1 juli 2022 trädde nya föreskrifter⁷ om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt LSO i kraft. Av föreskrifterna framgår att kommunen ska ha en planering för tillsynen av de byggnader och anläggningar som omfattas av bilagan till föreskriften. Utöver detta ska kommunen utifrån sin kunskap om lokala förhållanden identifiera och ha en planering för tillsynen av andra byggnader och anläggningar där tillsyn ska genomföras. Samtliga dessa objekt ska upptas i kommunens förteckning över tillsynsobjekt.

⁵ 3 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

⁶ 5 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

⁷ MSBFS:2021:8

Myndigheten för samhällskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Informationsunderlag

Malung-Sälens kommun har planerat ett omfattande arbete för att bedriva information, utbildning och rådgivning till den enskilde om brandskydd med aktiviteter som utbildning i brandskydd för samtliga anställda och till boende med långa insatstider samt informationsträffar. Vidare kommer kommunens sotningsentreprenör kontrollera brandvarnare i samband med sotning och brandskyddskontroller.

Kommunen har i sitt tillsynsarbete identifierat 307 objekt som omfattas av kriterierna i bilagan till tillsynsföreskriften men inte identifierat något objekt utifrån sin kunskap om lokala förhållanden⁸. Under 2022 har kommunen under 2022 påbörjat 94 tillsynsändanden och har tillgång till sex anställda med adekvat utbildning för att genomföra tillsyn.

MSB:s bedömning

MSB bedömer att Malung-Sälens kommun har en ambitiös planering och verksamhet för att genomföra information och rådgivning till den enskilde om brandskydd. Kommunen uppvisar också tillräckliga resurser och genomförda tillsyn för att ha förutsättningar att uppfylla kraven på omfattning av tillsyn. Kommunen kan redovisa en förteckning av de särskilt uttalade objektstyper som enligt föreskrifter ska upptas i förteckning för tillsyn. Däremot konstaterar MSB att kommunen inte uppfyller kravet på att identifiera behov av tillsyn i andra objektstyper utifrån sin kunskap om lokala förhållanden varför kommunen i detta avseende föreläggs att vidta åtgärder.

LSO 1 kap. 3 § Kommunens förmåga att genomföra räddningsinsats

Det nationella målet om kommunens räddningstjänst⁹ innebär att kommunen ska organisera och planera sin räddningstjänst på ett sådant sätt att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Snabbhet har stor betydelse för en effektiv räddningstjänst och ska därför betonas särskilt.

Den personal som för kommunens räkning ska genomföra räddningsinsatser ska genom utbildning och erfarenhet ha den kompetens som behövs för uppgiften¹⁰.

Informationsunderlag

Av underlag i ärendet framgår att det varit långa responstider för räddningsinsatser i de sydvästra delarna av Sälenfjällen och att det tar lång tid att bygga upp förmåga att genomföra mer omfattande räddningsinsatser i Sälenfjällen. För att möta dessa behov har kommunen genomfört ett projekteringsarbete med mål att etablera en ny brandstation i de sydvästra delarna av Sälenfjällen som planerats tas i bruk 30 april 2025 och vara helt klar 1 oktober 2025. I maj 2023 har kommunens arbete med projektering av ny brandstation pausats då kommunledningen vill ha alternativa lösningar än den föreslagna att ta ställning till. I avvaktan på beslut om ny brandstation planerar kommunen att med början under

⁸ 3 § 2 st. MSBFS 2021:8

⁹ 1 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

¹⁰ 3 kap. 14 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

hösten 2023 etablera två förstainsatsenheter i de sydvästra delarna av Sälenfjällen. Under hösten 2024 planeras det att utökas med att införa ett förstainsatsbefäl i samma område.

MSB:s bedömning

MSB konstaterar att bristerna i förmåga till räddningsinsats i Sälenfjällen varit kända för Malung-Sälens kommun under lång tid. Kommunen har under ett flertal år genomfört utredningsarbeten i syfte att finna en godtagbar lösning på bristerna i förmåga till räddningsinsats. Kommunen har dock fortfarande inte fattat något beslut om en långsiktig lösning för hur beredskapen ska utformas i Sälenfjällen. MSB finner att förslagen på initierade åtgärder i form av förstainsatspersoner ger snabbare respons vid räddningsinsatser i de västra delarna av Sälenfjällen, men att förmågan för att hantera mer omfattande olyckor i området fortsatt är svag med närmaste väsentliga förstärkningsresurs som kan utföra uppgifter såsom invändig brandsläckning/livräddning eller losstagnung vid trafikolycka belägen i Lindvallen. Det aktuella området har haft en hög utvecklingstakt, men riskbilden har också en betydande variation beroende på hur många människor som vistas i området beroende på säsong. Under lågsäsong kan kompletteringen med två i området cirkulerande enheter (förstainsats) anses vara en acceptabel lösning, men att den inte motsvarar kraven under högsäsong. MSB finner således att Malung-Sälens kommun i närtid behöver ta beslut om en långsiktig lösning som uppfyller kraven på att räddningsinsatserna i hela Sälenfjällen både kan genomföras inom godtagbar tid och på ett effektivt sätt.

I detta ärende har Anders Edstam beslutat. Magnus Olofsson har varit föredragande.

Anders Edstam

Magnus Olofsson

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Hur du överklagar

Vill du överklaga detta beslut ska du uppge följande i överklagandet:

- Vilket beslut som överklagas (ärendenummer och beslutsdatum).
- Hur du vill att beslutet ska ändras och varför. Redogör även för andra uppgifter som du anser kan ha betydelse i ärendet.
- Namn, person- eller organisationsnummer, adress, e-postadress och telefonnummer.

Överklagandet lämnas eller skickas till:

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 651 81 Karlstad

Du kan också skicka överklagandet via e-post till: registrator@msb.se

Överklagandet ska ha kommit in till MSB **inom tre veckor** från den dag du fick beslutet.

När överklagandet har kommit in, tar MSB ställning till om överklagandet har kommit in i rätt tid och om beslutet bör ändras. Om överklagandet kommit in i rätt tid, överlämnas överklagandet till Förvaltningsrätten i Karlstad.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984